СИХА А ЦА ДОАДЕШ А ЧУЭЦА ЯЛАТАШ!

Болх сихлуш боагIа

Оршотден лафетни жатакаша муих хьанка арабьалар Грозненски района «Новый быт» ХХА колхоза механизаторашца Манашин Александри Самраилов Денеи тракториста Коленченко Владимирцеи Шкыпко Михаилаеи. Хьалхарча дийнахьа хIара агрегато 14 гентара тIара муих хьенкар.

Самраилов Денеи Шкыпко Михаилеи шоай дийнахьара нормаш 25 гентаранга нхаччалца дIаноханчаь лерхIаш ба.

Шин еменах бу цар хIанз болх, цудухьа болх ца беш латташ минут яннхаш жатакаша.

Техника дика тоаьь ниччъяр бахьан долаш ланха кьахьегама овсарле йолаш ялат чуэца аьтув боал цу колхозарча механизаторий.

Чуийина муих хьанка болабелар цу колхоза нхьча участка лафетни жатакаца Тарановский Владимир трактористаца Коловицкий Валентинаца.

Комбайнаш динагIа лелагIийлаш муих дIабийнача нхай гонахьеш хьонхаш юкъе наьхьаш доахаш ба механизаторашца Умарав Алгерим Макиненко Василийн.

Денгара денга дунхагIа хуо колхозе ялат хьанка араовна агрегаташ.

СУРТАШ тIА: (ланхе) механизаторашца ялат хьонхаш ба. (Лохе) Буннера чура IобоагIача мунхага хьомаш воалл комбайнер Умарав Алгири. С. КОСТИНА текст. В. ЮНЦЕВИЧА сурт.

МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВIАШАГIКХЕТА!

ШОАТТА 19 ИЮНЬ 1965 шу № 73 (4086).

Мах 2 неп.

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай обкома, Нохч-ГIалгIай АССР Ланхетьарча Советен Министрий Советен орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

АГИТАТОРА ДIАЙХА ДОШ

Республика юртбоахама кьахьегамхой шоай ,,низ ца кхобеш кьахьегаш ба уьх шера дика лъувкъам чубара.

Из бехкгохаме декхар толамца хоачашдеча чIоагIа лоархIам йолаш баахархой боьхонца болча гIончаша — агитатораша бу агитационно-массови болх.

Кьахьегамхоа боккхача безамца тIаец агитатор, дег чура доагIача дешана коммунизм хьалъара шоаш оарцагIбоахаш вола парте викал из хилдарх тарра хаз теш цунах, лалувгI цо яхачунга, из де вIашIехьларгIа.

Хоши за, мел «IоагIа дегаш гIоаьлъхьа юртбоахама кьахьегамхой КПСС ЦК мартовски Пленума решенеша, дар эьайийлай юртбоахам дIахо дегIабоалабора, кьахьегамхой материальни бесан совбакнхара йола тороншр. Цудухьа хIара агитатора декхар за партен правительстван ахархой еш йолча йоакхонна жоп луч, юрта боахаме кьахьегаш вола хIара саг уж решенеш кхоачашъяра оарцагIваккха.

Агитатора ший бодх дIабадьа беза производеста хоадам болча декхарашца бувабеина. Агитатора хIара дош хила деза боахамо реверваш гучаяхара новкъостад даш, производеста хьалха латтарий опыт кьахьегамхошта шерра дIаовзийташ, из балха юкъеЙоалара тIахьехаш нагахь санна из шийна тIадилла гIулакх дика доваш вале, боахаме гIулакхаш тоадара из тIаккъеш вале, кхоачамбоацараша до къовсам лоаттабойа, ахархой дагарча хаттаршта цо лерттIа жоп теле.

Пхьабончарна хет агитатор бесела йича воалаш ва аьнна. Из бакъдал. ХIанз, вай деношка, КПСС ЦК мартовски Пленум хинначул тIехьаргIа агитатор эггара хьалха организатор хила веза.

Урус-Мартана района «Красноармейский» яхача совхозо коммунистически кхьахьегама бригада кулгалгIо ва республике цIи хеза вола коммунист Кагерманов Оьлхазар. ДикагIбоачча агитаторех цаI ва из. Наха боккхача безамца ладувгI дикагIйолча кхьахьегама методахи, тIаийнача социалистически лекхарехи лаьца до ена беседашка. Уж масеза а хуо бригада гIулакхашца юкъаенна. Ишта дуйш ноь. Кагерманова хоачашбоацарех, уж дIадахара ховдаш боллаш дола наькъаш белгалдоаш. Беркате да агитатора дош. Дика лел цун бригада гIулакхаш, хIара механизатора лерттIа хьоачашцу шийна тIаьнала гIулакх, лаьхача агротехнически боарамагIа бIаьстан балхаш чаьх а хьаька дика хьебаь хьувкъам чуэца кийчлуш я бригада хIанз.

Ишта дика болх беш яIеинга гIоаьлъхьа агитатораш. Масала, дуьхьа шераш ца Сунженски района Шеча Эскара шерачча колхозе агитатора Пархомин Михаил Александровича болх бу. Чуловацам дика большн ладувгIарий безам тIагIорбоалаш ю цо беседаш. Агитаторо хьокъам тел ший новкъосташта: дика болх беш хилдарал совгIа шерача профила механизатор ва из. Агитатора ца ешаго дика ладувгI механизатораша, нуцах теш, цунгара хьеам эцца из волча ух.

Белгалаккха деза республика цIхьайочча моттигашка агитационно-массови балха юкъе дукха кхоачамбоацараш долга. Масала, МалгIаойка района «Ингушский» яхача совхозо партиконо геттара эсала лелабу из болх: агитколлективашцен агитаторашцен кIезига ю семинараш, воча хьала тIа я гойтара агитаци, арахецаца «къахьегама листокаш», пенгаеташ. Агитаторана шоаш еш йола беседаш совхоза вахарца юрзаш яц. кIезига йоаржаю производеста хьалха латтарий опыт, хан-ханнаьхьа яц беседаш.

ХIанз ялат чуэца денош гарга гIертача хана доккхий декхараш латт агитатораша хьалхашка. Уж декхарийла ба ахархой ихьа ди ца воалаш хьувкъам чуэцара оарцагIбаха.

Бакъда, уххала моллагIа дола тIаьхьехамаш, даьсса хабараш эшаш дац. ХIара агитатора декхар да нийсача расчеташца ахархошта дIаийта нагахь санна дийнахьа хIамашта лерттIа гIулакх ца дейй, хьувкъам чуэцара техника ший ханнаьхьа кийч ца йой боахама мел зулам даргда.

Агитатора декхар да кхашка болх беш болча наха газет дешар, парте политикаш, мехкх, чуэь а лоаьлоь лехьа а латтача гIулакхех уж Iаккхетабеш беседаш яц. Наьха йоаьхо ен а хила веза агитатор. Из оарцагIваьла веза кьахьегамхошта дика кийчъяьш цIенеи салоIаш йола моттигаш хилийтара. Кхай тIара стан ахархочун «моллагIа дола цIа а хинна» дIаоттА еза. Агитатора хан-ханнаьхьа арахецд еза «боевой листокаш». Плакаташи стендаши наьха безам тIагIорбоалаш кийчъе еза, шерра дIайоьхийта еза производстве хьалха латтарий опыт.

ХIара агитатора бизза пайда аьца беза газетех. Цар оагIонаш тIара агитатора корабоагIарбеш парте беш болз хьалхьалле хьеам, лучеи халхьашта юкъерча событет, производстве хьалха латтарий дикача методех, советски наьха творчески вахарех лаьца дола хIамаш. Газета тIара материаллаш еша еза ший производеста вахарца ювзаш, хоадам боллаш наьха безам тIагIорг болаш.

Боккха доархIам болаш гIулакх да хIанз кхашкарча станацка гойтара агитаци дика вIашIехьлаьккхар. ХIара агитколлективш деххарийла я цу балха денна терго е. Гойтара агитаци хила еза моттигерча вахарца айхха бувзам болаш ювзаш болаш доаьда декхараш хьалхашка увттадеш. Агитатора хьалхашка латтача керттерча декхарех цаI да— дIаяхача заман кьаьнача гIулакхашца лира къовсам лоаттабар. Парте райкомаш, юхьаьнщара партийни организацеи хила еза нахадхаш агитаторий терке ен. ВIашагIйолка еза агитаторий балха опыт ювцаш йола семинараш, нарца каст-каста консультацеи тела еза, лерттIа царна новкъостал де декхарийла я методически советаш. Юрта боахама кьахьегамхошта бехкгохаме ха я хIанзараьр. Цхьатарра чакхдаха деза да тайп-тайнара чоалархане балхаш.

Агитатора сийлен декхар да— ший зег чура доагIача хоача дешада уж хоачашдара кьахьегамхой оарцагIбахар.

Шаьла района боахамашка во вIашIехьлаьккхад тIаьлъначча шекара секлана деш дола гIулакх. Масала, «Шалинский» совхоза 3-ча отделене 108 гектара тIа цкъа дIайийна хинна шекара секлА айначул тIехьаргIа шозлагIа дIайийнаяр из культура цу лаьтта. Шозлагга дIайийна шекара секлА хинна тIаьлъняр. Цхьа ха яьнначул тIехьаргIа, лерттIа гIулакх ца дар бахьан долаш оасаро хьалйийкъар секлА.

Культураца еча хана отделене а совхоза а кулгалхошкахьара тIаьхьожам ца хилар бахьан долаш тракториста нов. Межидова культиваторца дукха секлА тийлай 50 гектара тIара. ХIанз ерригача 108 гектара тIара секлА юха а йовр ихерам болаш я.

Малав шекара секлА йоаьрах жоп дала дезар? Шозза хьийга къа ца яьнар. Доккха зе хуо ерригача совхозо экономикана.

Республика хьашка

МАЛАВ ЖОП ДАЛА ДЕЗАР?

«Джалка» яхача совхоза 3Iамигача АтагIарча 4-ча отделене ишта дийнайнача 350 гектарах 120 гектара тIара шекара секлА хIанз а нийлхьяьзен оасар даьзен я, 40 гектара тIара шекара секлА оасаро хьалйийкъай, хIаьта йов дукха хIама эшаш а яц. Цу лаьтта а ишта лерттIа обработка ца яр бахьан долаш шозлагIа дIайийнаяр секлА.

«Шалинский» совхоза «КхалгIча отделене а ишта «Джалка» совхоза йиьлагIча отделене а гектарвиканшка дIа ца луш йисай шекара секлА. Пхьаккха а болхло ваш цунна гIулакх де оарцагIвоалаш. 200 гектар гарга шекара секлА йовш латт цу шия отделене, хIаьта из ца йоьгара хIанз укх сахьата деш хIама а даш.

«Шалинский» совхоза директора нов. Шахбиевнен «Джалка» совхоза директора нов. Алхановнен уж гIулакхан ишта долга дика ховш да. Тааккха, йовш латтача шекара секлАна хьалхара жоп луургдар малагIа ва?

М. АЛБОГАЧИЕВ, тха собнорр.

ДЕКХАР КХОАЧАШДЕРГДА

Урус-Мартана районерча «Гехинский» яхача совхозе дикагIчарех цаI доархIаш я цхьоалагIча отделенера Идаева Тамарий звено. СеклА дика кхеара тIехьа кьовсам лоаттабе болабеннача хьалхарча деношка денз карара кара теда ца вымпел дIа да хецаш шайоатIа из звено.

Укх шера Идаева Тамарий звенос шийна хьалхашка социалистически декхар оттаьдал тIара гектара тIара 250 центнер шекара секлА чуэца, планах 180 центнер йолча.

Ший ханнаьхьа хьалхара оасар дир секлАна. ХIанз шозлагIа оасар леш боаьх секлА дедераш.

СеклАна оасар леча кьаьстта хина кхъхьегаш ба Ташхаджиева Хамсат, Асуханова Рукъет, Сакаева Шуми, кхыбараш. Дийнахьа норма 130—135 процент кхоачашъю царех хIаране.

Хьалха латтача Шихсантова Iусама звенеца социалистически яхье яьнний Идаева Тамарий звенеца. Цудухьа нийса вIашIехьлаьккхад звенос дIайийнача секлАна Iунал делга. Баьча балхах гуш да Идаева Тамарий звенос шийна хьалхашка латта декхараш толаме кхоачашдергхилар.

Р. САШОВ.

Дика гIулакх ду комсашта

Доккхий декхараш тIа а йийца уж кхоачашдар духьа тIагIертта кхъхьегаш ба Нарски района Ленина цIерачча колхоза комсаш лелаераш. Ерригаш а 1800 гектар комсаш я боахаме, царех 1500 гектара тIара комсаш дика летай. 1500 гектарах хIаране тIара 40—45 центнер комсаш чуэ дерхI колхозе.

Шоай дош кхоачашдара де мел дезар деш да ухха за. Шозза оасар даь а баьнна, хIанз шозлагIа бордосски коачал тохаш латт комсашта колхозе.

Дика къахьег уххаза тракториста В. Абусаханова, А. Зайцева, кхычар.

П. КУНИЕВ.

ДИЙНАХЬА ШИШША НОРМА

Нух токкадеча культурашта гIулакх делга—хIанз механизаторий керттера декхар. Цу балха чIоагIа уйла тIайохийташ я XIX-ча партсъезда цIерачча колхоза шоллагIча тракторно-полеводчески бригада коммунист Анцупов Валентин керте латта механизированни звено.

Гидуаргаш хьажжIаш хьувкъяра хьакъехьара ше тIаийца декхараш лехкхоачашде лаьрхIад ше. Гидуаргаш тIайолча 310 гектар кхай тIа хIанэле шозза культиваци яьй. Гетара сиха а дика а ю из. Масала, кхаь агрегатаца дийнахьа 109 гектара обработка ю механизатораша Шаламов Александра, Яценко Ивана, Анцупов Валентина. Нормах 16 гектар мара йоанача 35—38 гектара тIа обработка ю цар.

К. ХАСАНОВ.

МАШАРА ТIЕХЬА КЪОВСАМ ЛОАТТАБАР—СОВЕТСКИ НАЬХА ЛОАРХIАМЕРА ГIУЛАКХ

МОСКВЕРА ЕРРИГСОЮЗНИ КОНФЕРЕНЦИ

17-ча юне Москве Союзий Шен Колонна Заде хьайийкай машара, хьамий лоIама, гера IадаькхкхарА гIойтарра советски общественноста виакалий ерригсоюзни конференци.

Цун балха юкъе дакъа лоаи машара тIехьарча совети болама хьинарерча делегеташ — ерригача союзни республикай виакалаш. Хьашшата юкъе — Дерригдунен Машара Совета делегаци, дуккхача паччахьалхенашкара машара тIехьа латтарашца, СССР-е деша баьГа кхыча мехкашкара студенташ.

Юхьхьанца лоаьца къамаьл а деш конференци хьайийлар машар лорабара советски комитета председателе Н. С. Тихонова. Цо загадхийтар, Хельсинке дерригдуненен машара контреса хиллае хьалхьхьаьГа конференция вIашагIтеха хилар. Вай ухьаьа вIашагIнхийттад, аьлар Н. С. Тихонова, машар безаьча нийсий из-форум хьалдоаш вовй дош алар а контрессара нийчалара советски машара тIехьа латтарий лоьхарашца дуьхьа.

Деи повестка чIоагIийр конференце делегаташа. Шийн дийнахьа заседанеш еча хана дущдарга уьх тайпара дешаш:

1. Империалистически аггрессена лухььара, халхьий къаман лоIам хьалдоаьлаш, машар бахьан долаш, гера IадаькхкхарА тIехьа лоаттабу советски халжьа къовсам.
2. Машара, къамий лоIама, гера IадаькхкхарА тIехьарча дерригдуненен конгрессе ийийта делегацеш харжар.
3. Советски машар лорабара комитет харжар.
4. Конференце документаш тIаьнар.

Деи повестка хьалхарча пунктах лаьца къамаьл дир (ТАСС).

Советски Союзе гIолла

МАШИНА-ИРРИГАТОР

ФРУНЗЕ. Бел бе йоаллача сага де хIама дац хIана боахама чухьара хиш дехка сангараш йоахача. Кирги зе ниженерий-ирригаторий вIашIехьлаьннад цу операцеца кулгалгIхьегаш дола кьа цIенлаь дIадоаккхаш йола машина хьье.

Сангараш йоах массазарча дукхха ковшаш йолча «ЭТУ-354» яхача экскаваторо. Вешта, ковшашта метел цунах тове бIаьстта фреезиш. Сангара ттхог оагIонш шаьра хуьлаьтта вийса хоадалу. Цун ларрагIа йола бетон юллаьг, хий чу ца луийташ йола кеч тIайийха кийча трасса шийна тIеххьа юге а юташ. Экскаватора балха овсарле — сахьата 80 метрга кхаччалца.

БIаьш болхлой кулгашта меттел IIаэтта лаьтта оахкача техника керда машина производственни тохкамах хила чаьхьаьлийй. Уж тайпа агрегаташ дукхха а хургьа республика хуккхача ирригационни гIишлошка.

НХЬІ ЦХЬАЬКХА А ЦЕХ-АВТОМАТ

МОСКВА. Поккхийча транспортерашца вIашагIхетта йола кхоьзкъе вийс агрегаташ станок, массеех гидравлически электрический «станци» чуйоагIа Серго Орджоникидзе Церачча столични заводо хьаьхьа автоматически линей системана. Из я тракторни двигателий цилиндрий кортилгаш арахецаш йола бIаьрча специализированни цех.

Сахьата мехнизмо санна нийса двигателий оатталлатта фрезеровка ю, хьокх, бурув хьуьхьуьр или бIаь гортача тайпара йолча инструменташа: Обработка дика-во минута ю лъожаш прибораш я.

Техникера кердадар хьадаьг Курски тракторни запасной оатталлий завода заказах.

(ТАСС).

КПСС ОБКОМА ПЛЕНУМ

Сеххан, 18 июне партийни просвещене IIагIа Нохч-ГIалгIай обкоме VIII Пленум хилар. «1965—1970 шераьнна юрта боахама продукташ йийра планаш КПСС ЦК мартовски Пленума решенешка хьежжа республика колхозашкеи совхозашкеи юртбоахама производство IIахо дегIайоалаьра де дезача гIулакхехи» доклад йир Нохч-ГIалгIай обкома хьалхарча секретара нов. Ф. Е. Титова.

Доклад юьцача лакъа лаьцар КПСС Ачхой-Мартана райкома секретара нов. Русина, Шелковской райома производственни управленне начальника нов. Самарсне. ВЛКСМ обкома секретара нов. Гудантоваь, Паччахьалхен плана председателе нов. Брыкина, КПСС Надтеречни райкома секретара нов. Белецие, Гудермесски районерча «Октября 40 шу» яхача колхоза председателе нов. Осмаева, КПСС Наьсарен райкома секретара нов. Цолоева, Хиболхама министра нов. Давыдова, «Грозвино» управлене начальника нов. Сагаева, юрта боахама министра заместителе нов. Дудинна, Наурски райисполкома председателе нов. Ситана, Урус-Мартана районерча «Горец» совхоза директора нов. Гикаева, шуьйй продуктай производственни управлене начальника нов. Яковлевас, Новогроженски ТЭП-а парткома секретара нов. Шаллева, Шаьла района производственни управлене, начальника нов. Литвинова

Пленуме ,, бар КПСС ЦК РСФСР-ь йолча. бюро юртбоахама отдела инструктор нов. А. П. Попови РСФСР юрта боахама Министерства Центрально-Черноземни зонан Кьилбаседа-Кавказен территориальни управлене воккхачIа вола агроном нов. И. И. Мышонкови.

Дийнаца деношка бола соцам тIаийцар Пленума.

КПСС обкома пленумах йола отчет «Сердало» аргIанарча номер тIа хургьа.

ДИКАЛ ЛАКЪЯРА

Кхачан промышленността лаьрхIа оборудовани арахеца «Пищемаш» яха завод къона предприяти я. Еррнгача мощностах болх бац заводе хIанз а. Продукци арахецара Iабахача пхе беттa план толамга хлоачашъай цун коллективо. Йиъ процент совгIа чухначIа баьхкъаб продукцера Iабода мах. Саратовски машиностроителла Iадодаьдаь дика Iулакх хьал а лаьца брак йоацаш продукци хьаяран ОТК лаьхара дикал йолаш йоца продукци дIатаьрарг це деза Iулакх ух укхаз. Стандартах йоаттIаеча бесса хул продукце дикал. ТоламагIа дар, кердаддар балха юкъехкувлар, производства хоачамех бисза пайда эцар, рационализаторски болх лерттIа Iабаьхьар — уж деррига дешаш да завода кулгалхоен партийин организацин ладдаьна йоаькхо ер.

Арахецера продукце дикал лакъяра лаьрхIа ухзаа юкъедоаладаьл премиальин алаин телиига, цу Iулакхо совбехх болдхой материальни бесам. лаьхъю къаьхьгача оесарле, продукце дикал, чухначIа бозких цунга Iабода мах.

Продукце дикал лакхъярех лоца дешаш каст-каста дуцц завода коллектива собранешка. Завода директци партийин бюроси цхьана лаьдуьгI арахецача продукце дикала тIаьхьо-ваьлг лоаттабеча комиссе председателла нов. Арутюнова, технически отдела начальника нов. Смирнова, техническа тIаьхьоьмаш отдела начальника нов. Керимова, кхычар а уьтталлеча дошашка. Дукхха болхлой а кхы: меттел бригадан а я укхаза шоай тамагIа доаш. Из тамагIа ду ах шеца пхьаккхъ брак йоацаш дика продукци арахецан хьайоаттIаеча бригадана е болхлоча. Масала, из тайна тамагIа доаш ва коммунист токарь-карусельщик нов. Овчинников. Дукхха ха я ше тамагIа а уьттадеш Iоьбеевника нов. Исаева продукци арахеца. ХIаьта нов. Джамалдаева культалоча сборочни участка слесарий-котельщикийн бригада ишшта продукци арахец еррнгача колдеттна ешнача тамагIаца. Брак йола продукци нагтахьа мара нийсаш. Брак ях болхдо шоалгIа дийнахьх а нов коллектина. Нагахьа саьна из брак оцьт йоацаш, кхоачА болхлочо яьлле IаьхI болчча хана цо брак ергIоацаш цунна новкъостала бозгIа говзагIа бола новкъостий. Производстве хьалха латтача новкъосташа Панаева, Васильева, Маккаева, кхычар а дика болх барал совгIа творчески уйла а ешъ кхаьет арахецача продукце дикал лакхъяраи цунга Iаьдоа мах доьзарин. Паччахьалхеенна ахча кхоеш дукха рационализаторски предложенеш енай цар.

Производстве хьалхе ледаеча рационализатора, коммунистически къаьхьгача ударника Маккаев Сайд-Эме болх бу 1961-ча шера денз. Духхьашца балха ненача хана слесарий бригада ян цунга, хIаьта цана технически тIаьхьожама отдела вокхгачIа вола мастер ва из.

Барт тайна, хIара денна шиъ болх тоьлеш, продукце дикал лакхъяра пIехьа тIагIертта къовсам доатабеш къаьхьегаш я «Пищемаш» яхана завода коллектив.

А. МАГОМЕДОВ.

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ШЕРАГIА ЙОАРЖАЕ ЛЕКЦИОННИ ПРОПАГАНДА

«Знание» яхача общества 253 член ва ха района общественнаьсаьне лекционни пропаганда Iаьхьоь. 1965-гIа шу доладелча деиз 900 лекци йийшай цар тайп-тайпарча темаех, царех 56,4 процент яраш общественно-политически темаех а йолаш. Йийшача лекцешка лаьдуьгIаш хилар районера 40 заран совгIа, саг.

Къаьстта лиа IаьхьУ лекционни пропаганда Червленная, Каргалинская, Дубовская яхача станицашкарча юхьхьанцарча организацей лектораш. Ер шу доладелча деиз районе мел йийшача лекцеех 55 процент яраш цу юхьхьанцарча организацена йийша я.

Бахархоша сий лекци доарIаьаш ба тIа организацие лекторашца н. н. Еропенко, Шемякина, Струев, Тенницкий, Кондер, Гирнев, Веркин, Пронькин, дукхха кхьбараш.

Колхоза балахх шоаш чIогIа мукъа боацаьне, политически темаех колхозхошца лекцеш еша кхоаьбу колхозий председателаш — «Червленский» нов. Савченко, «Коминтерн» — нов. Табацкова, Ленина пIерахча — нов. Малыхин. «Коммунизмата бода никъ» — нов. Картавцев.

Сара-Су оалача поселкерча 8 шера школа хьаьхарчо Н. Ф. Калачева цIагIа вIашаг1ьеллай лектори. Каргалинская яхача станице дикепеш еиначIа дика вIашIеХьадьхкад М. В. Заягинца. Цу станицерча майдане наха хьалхашка лекцеш йийшай Тенницке, Социалистически Къаьхьегама Турпала «Межковский» яхача жа Iуно и. Эсмухамбетова массехказза дийцаьнийн балха говзалах района кохьоанкарча жа Iунта.

Массаьр рахьа ва районе хьехархошта, доранта, колхозийн совхозийн юрта боаьнца спецификатанта, дукхха наха юкъе партийин дош а хьош лекционни балха тIа цар хьинаре закъа лацарах.

Цхьаьбакъа, мукIарал ца доагIа наха юкъе беш бола лекционни болх вай заман декхарша Iаьбехьача

Кордача цеха толамаш

Меллаьхьта кийчуьн хьачуьвзен цех геттара къона я. 1965-ча шера 1-ча январе Iаьбелаьбаьб цо ший болх.

Из цех хьаеллар боккха доаршам болаш гIулакх да, хIара аьхьа-ча 8 шу да Сунженскы междаьхьтахой цу гIулакхгаьа чIогIа саьтувсаш бола.

Карабулаке хьалъвий междаьхьтеш гIаьн хьачуьвза завод, цхьаьбакъа, каст-каста болх да бен хул ца технически бахьанехьа. ХIанз цунна новкъостал ду цу цехо. Цехе теплообменникашца, Iовхал Iа - оха тела аппараташ хилар бахьан доаладо лакхара дикал йолаш хул междаьхьта. Цу тIехьагIа из дIачуьвз Грозненски ПТК.

Пхе беттa план тIехьоачашъай цеха коллективо. Бергалбанна дика кхьаьет слесарепца В. Панкова, И. Решко, М. Пацика, вахтовы операторийн Иценко Тапсией, Кортиков Владимира сменаша.

ТОННОГУБОВ,
цеха начальник.

Шин скважино мехкдаьтта лу

Къаьхьегама доккхий толамаш даьлал кIоарга бурув детташ тохкамаш деча Старогрозненски контора бурув детташа. Мелови дукха мехкдаьтта доаллаш болча шин тохкама скважина бурув техкал. Мелови мехкдаьтта яьна бола кIедж техай Гринь Тимофей кулгалдеча бурув детташ бригаде Хаан-Кертерча № 39 йолча скважина бурув техача.

Мастера Казенков Василие кулгалдеча бурув детташ бригадо 3780 метр кIоарга бурув техача Хаан-Кертерча № 38 болча буровойс а деннал дукха мелови мехкдаьтта. ХIанз йистошта фонтанни арматураца обязка еш, мехкдаьтта оборудовани нена монтаж еш, мехкдаьтта Iаахийта трубаш йоаьхьа , а цу скважинца. Тохкам баь Iаьбларберга шинна скважино. Скважинай тIехьаьрча метрашца бурув техал бурильщика нов. Синцинин цун гIоччий ши. Крючковен Мешаевен, ишшта кхычари сменаша.

А. ТИЩЕНКО.

Лянина Наташа... Уральски автомобильин завода техникийн промышленни хатташ цунга. Уьхьаа хIаранеца йоаь, шоай доарХI из. Из-ю а я ях хьал ма кхийнайий Миассе. Цун дан нанен автомобилаш хьаеш хилаб. Кхы дукхха бараш саина 1941-ча шера Москвера хьаенача автомобильин заводаца цхьана уьхьаа хьабаьхкаб уж.

— Оаш са автобиографех лаьца хетт, — йоаь Наташас ела а кIеж-жаи. — Из са новкъостий яр саьна я. Юкъера школа, болх, институт, 10 класс чаьхьаьккхачул тIегIа мичча гIоргьа аьнна хаттар оттаьнзар сона хьалъашка. Хьалхе Уйла яьзар институт харжарга а. Разметчица йолаш кхаь шера болх бир., Челябинскен политехнически институте дуговна слар, стипендин тел заводо. Со саьна заводской стипендеи йийеш 70 саг ва институте. Дийша даьлча хьамсарча предприятие юха доагIаргда тхо. хIанзарча автомобилашца конструкци ергьа.

Сийрда а бIаьха чуловцам болаш а да Наташий вахарера хIара керда ди. Дукха да цунна даганаттаргIа. Уьхьаа да дешар, спорт, хьамсара Iаламан, комсомолера хьинарера болх. Подругашца—шефски комиссе членашца цхьана кхелетаьрашца юкъе ихетама болх бу цо.

Ший вахарах. комсомолера балхах, доттагIеш — новкъостех лаьца Наташас дуецаргда ше даьхьа лодаргдолча Алжире хуржйолча кагирохьи студентийн Дерригача дуеи IХ-ча фестивале.

Сурта тIа: новкъосташца салоIаш. Тургоян Iам — Iалаьмате дина салаIа моттиг.

В. Будана сурт.
ТАСС фотохроника.

ФЕРГАНСКИ АТАГIА МОХК АГАР

ФЕРГАНА, 14 июнь. (ТАСС). Кхо балл а йолаш селхан моттиг-герча хаьнах шийтта: сахьаьт йийтта минутш шовзткъе яьл секундин аьннача хана мохк аьхьа хилар Iаьлдаьл Ферганаца селемечески станце. Лаьтта кIаьхара то яьлле IаьхI болчча хана цо брак ергIоацаш цунна новкъостала бозгIа говзагIа бола новкъостий. Производстве хьалха латтача новкъосташа Панаева, Васильева, Маккаева, кхычар а дика болх барал совгIа творчески уйла а ешъ кхаьет арахецача продукце дикал лакхъяраи цунга Iаьдоа мах доьзарин. Паччахьалхеенна ахча кхоеш дукха рационализаторски предложенеш енай цар.

Производстве хьалхе ледаеча рационализатора, коммунистически къаьхьгача ударника Маккаев Сайд-Эме болх бу 1961-ча шера денз. Духхьашца балха ненача хана слесарий бригада ян цунга, хIаьта цана технически тIаьхьожама отдела вокхгачIа вола мастер ва из.

Барт тайна, хIара денна шиъ болх тоьлеш, продукце дикал лакхъяра пIехьа тIагIертта къовсам доатабеш къаьхьегаш я «Пищемаш» яхана завода коллектив.

А. МАГОМЕДОВ.

НАЬСАРЕН РАЙОНЕРА ТХОГА ЯЗДУ

ХЬИНАРЕ КЪАХЬЕГА 30 ШУ

ДИКАЧА НАХАХ

Дика болхлой дукха ца «Назрановский» совхоза Аьлхе-Юртарча отделеие, цхьаьбакъа, царгI ювца а ца толамагIа бараш. IархIа арсIа а йолаш совхоза лиаагIа вола механизатор доахлаьн ца Николай Петрович Медведев. Цунна тIаьлилаьдар тIаьлиначча 800 гектара тIарча къажкIаьпта маьхаш доаьхьгIа. Цу гIулакха оп, опытал совгIа механизатор лаьттан техко еш из ухха лекцин хилар. Уж гIулакхан хиннаь доаьхьан ца нов. Медведев.

БIарг ма ххоачча ялача Ставропольски арена 30 шу ца хьаьла тракторист хилар из.

— Ойлу йолча трактористела принципиальни болх беш ер со, — ааьгI Николай Петрович. — Хала ца ер из. Кхоачамбала хадраш яцар. Со ааьгI хиннача тракториста дукха ха ялалеьх хIар сона техника дукха еаьлта. ТIаккха сона трактор ломае вола ледаеча из. Цу юкъахьгIа МТС-е кхьаьгар вай мехка хьаьн дукха а трактораш. ТIаккха трактора тIа хоаьнр со.

Сезон йисте а яьна, трактораш ремонта дIаеттаьлца ишшта болх бир аз. Цу тIехьагIа кирсанца дешаш вахар трактора доаькъоь теоретически IомадаР дуьзьа.

— Йоазув-ледар кIезита хоар сона, — йоаь Н. Медведева. — Экзаре волаш IомадаЬ мара сайна хайнар а хоаьш хиргвадар. Теорин Iомаь а яь, трактор техка официальни бокъо ьыьхкар аз. Курсаш йистеьлачул тIехьагIа, 1939 шерашца тракториста.ла болх бир Новосельски МТС-е. ТIаккха юа а ледаеча караица дийзар: комбайнерий курсашка деша вахар со. Уж курсаш пиъ-ка йистеьй ергьа беседаш, уж хьы а дукхагIа тешаеьш хьетаеьш хьийтарьгьа. Агитаторга Йиъ а доарIхIамера къамаьх хьаьлхагIе ца а ялдь, пуг тIехьагIа цунга ваьа лаьдуьгIарга вIашIеьлаьккха.

КПСС обкома политически лешара IцагIа Iаьлдду лекторашца, доькдаьчкана, партийно-боаьлма боаьлоша, Iилмахоша, произведстве хьалха латтараша дь доарXIаме мел лоца кхьмаьлаш. Йоькха политически вIашагIа еллай общественно-политически темаш хетаьв. ВIаьш агитаторашца хиннаь тухьаьа тIаьхьаь а арсIанарча беседашца кийчуьн, цар лаьдуьгI дIаьзььчча дуьнен хлъкъаьта юкъера ца тIулакхех квалифицированни лектораша йийшача лекцешка, атеестаца ьаьча беседашка.

КПСС обкома политически лешара ЦIен методически кабинеташка магнитофона лекташ тIа дIаьзьь а Iилма-математически пропагандаьн бода беседаш. Парех я: «Бъюсам хIана лоаттабу вай дыш-иеламах юхеиеса ранна?», «Прогрессана новкъостал дой дыш?» нохчий метталла дIаьзьь а Нохч-ПIалгIайченерча еаьча моттиг хьалде. «Хьанна ян марха?» яхараш санна йоа беседаш.

Агитатора доьла новкъостала IаьлхьЬ я методически лешеш. Тайп-тайпарча тематика а йолаш дукха Iаьлхьь лекцеш а я дуьнен хьалха юкъера гIулакхех лекцеш ешаеьа лектора кабинете.

ХIанз, КПСС ЦК мартовски (1965 ш.) Пленума решенешца произведстве хьалха латтаьрча, царгI ювца а ца толамагIа бараш. IархIа арсIа а йолаш совхоза лиаагIа вола механизатор доахлаьн ца Николай Петрович Медведев. Цунна тIаьлилаьдар тIаьлиначча 800 гектара тIарча къажкIаьпта маьхаш доаьхьгIа. Цу гIулакха оп, опытал совгIа механизатор лаьттан техко еш из ухха лекцин хилар. Уж гIулакхан хиннаь доаьхьан ца нов. Медведев.

БIарг ма ххоачча ялача Ставропольски арена 30 шу ца хьаьла тракторист хилар из.

— Ойлу йолча трактористела принципиальни болх беш ер со, — аьгI Николай Петрович. — Хала ца ер из. Кхоачамбала хадраш яцар. Со аьгIи хиннаьа тракториста дукха ха ялалеьх хIар сона техника дукха еаьлта. ТIаккха сона трактор ломае вола ледаеча из. Цу юкъахьгIа МТС-е кхьаьгар вай мехка хьаьн дукха а трактораш. ТIаккха трактора тIа хоаьнр со.

Сезон йисте а яьна, трактораш ремонта дIаеттаьлца ишшта болх бир аз. Цу тIехьагIа кирсанца дешаш вахар трактора до

КПСС ЦК ПЛЕНУМА РЕШЕНЕШ—ВАХАРЕ!

УДОБРЕНЕШ ТОВСАРИ ХИЙ ДЕХКАРИ—ХЬУВКЪАМА ЛАРД

№ 3 йолча сомий-баьца даарий совхоз города пхера боахам ба. Цун кертера декхар — Грозне бахача кьахьегамхошта шортта сомаин баьца даараш хилийтар.

Пулахка аьттув баргба, нагахь санна агротехника йойла лелайойла, пайданагІа хургйолча тайнара удобреншех тессех хий дехкеи.

Массаза а минеральнии органическеи удобреншех ехкар бахьан долаш совхоз сомий бешо хІара шера сом ду. Деррига а сомий беш тІайола лаьтта 500 гектар да укхаза, хІаьта цунах сом луш дар — 228 гектар.

Укхаза хІара гектара тІара йоаких боалий 50 центнер, іажий 100 центнер, гІамІай 110 центнер.

Сем луш йолча беша хІара гектара тІа тосс 3,5 центнер аммиачнии селитра, 5-5 центнер суперфосфат, 2,5 центнер хлористи калий, 50 килограмм борнодотелитовии удобреней. 4 шера цІка хоа дулл беша хІара гектара тІа 20 тонн а йоаш.

Минеральнии органическии удобреншех тесс сомий гаьний биологическеи башхалонашт теркал а еш.

Масала, республика центральнии зона хьалаонна оаьлша чІогІа дегІ дахь бІаьстан юхье — апрель — май бетташкеи гуттІаьсе—октябрь—ноябрь бетташкеи. Сомий гаьний уж лоарХІамера биологическеи башхалонашт теркал а еш, соьвсе шоай ханнахьа удобреншех тессаро аьттув боланш хьалаан хулийтар бІаьстан юхьеи гуранхьеи — шоззе а гаьний аьлаш дикагІа дегІадахкара.

Кьаьсетта белгаднаькка дезаш да, укхаза удобреншех жьаьнарча ІаьдДаьх, хьисап доахшо ца а тессаш, лаьттанца керттера хьоаналлаш малагІаш я хьаьхоьхаш долча агрохимическеи картограммашка хьежжа а тессаш хилар.

Масала, гІамІаш тІайолча участка тІа, картограммаш гуш дар 1 килограмм лаьттанца 15 миллиграммал кІезнагІа фосфор хилар, хІаьта жалий — 11—12 миллиграмм мара да хилар. Ду таймшара боьшоца гучалаьлар цу участке фосфор чІоагІа эшаш хилар а, хІаьта калий—юкьъерча боаррде эшаш хилар а. Агрохимическеи картограммо йиш хилийтар минеральнии удобреншех мел эш ха, хІаьта из баьхьан долаш цар луш боча пайда лакх а ду. Удобреншех картограммага хьежжа сомий беша ехка йолаелча деиз тукех боала пайда лаьхбенна ца Іеш, лаьтта деладара культура а лаьхьеннай. ПамІай беш тІаар 60 сантиметр сомах эла лаьхьаш тІоа ба, хІаьта кІалхарбар—жагІа. Бешамаш ледаечу дуккхача говзанчаьта хетачох цу тайнарча бешо хьувкъам лой тамаш йолаш ма. ПхьабакъІа, гІамІай беш аьттув боацача хьалашка йоллашехьа а, совхозе удобреншех регІтІа пайда эдар баьхьан долаш цІа-ца шера планах совгІа бІаьш центнерал сом чубаьх.

Массеэк дош ала деза хий дилара бІаьхьа а. Сомий бешамий хьувкъам лаьхбара йоаькъо еш, дицде мегаргаш бешамашка хий дуллийга а. ХІара, дуллаш доаа хий ший цІьаьца маІан долаш да. Эттара хьалха дуллаш доаа хий лиз ма техниге а дулл. Цо лаьттанца боаррамагІа тІоадал лоаттаю, хІаьта иштта сом хьалхарчо дегІабарш аьттув боаь дика хьалдин Іалашшу. ШозлагІа дуллаш доаа хий сом чуэцаде ши кІира хьалхарІа дулл. Из цу хана дилара маІан да, сом маьлхара да бохийтилга, из бизагІеи хий дуХхагІеи долаш хулийтилга. КхоьлагІа дуллаш доаа хий сом чуийца ма баьлинге а дулл. Цу хана хий дилларо ювкъоштал ду сом латаш йоаа тІоаьш йиэара, цунах тийша да юха шера сом хьувкъилга. ТІаькха, юхера а, диаллагІа дулл хий сомий беш Іана кІал йоаха лана, лаьттанца тІоадал со цоаар дуХьа.

Хиш дехкарах кьаьстта а дика толамаш доах хІара шера М. Д. Кузьминай эвепос.

№ 3 йолча сомий-баьца даарий совхоз баьца даарашн ледадар керттера даькъ. Укхаза дукха етт удобреншех, цудухьа йоккхаьнна моттигашка даькъ хьувкъамаш а ахедг. Масала, цьаоалІа отделени бІаьрча хьанйаьчча хІара гектара тІара юкъера даьрлача 200 а кхы совгІа а центнер баьца даараш доах оаха. Цунна а чІогІа юкъосстал хуЛ картограммата хьежжа удобреншех тессарах.

Масала, хІара гектар лаьттан тІа 4 центнер аммиачни селитр, 6 центнер суперфосфат, 2 центнер калийнн тух тассаро йиш хилийтар «Волгоградский» яхача сортах йолча помидорий 350 центнер яхкка, удобренеш ца тайсача кхаьнкара гуЛьяьрни 234 центнер марта йоаьдача метте. Совхозе чІогІа уйла тІайохийт нарсаш хьувкъаьлра. Из культура тІайолча хІара гектара тІа - 20 тоннага кхаччалца шиндаьна кхо дулл оаха, хІаьта цул тІехьаьгІа минеральнии удобреншех тоьс.

«Донской» яхача сортах йола нарсаш тІайолча хІара гектара тІа аммиачни селитр 6 центнер, калийнн тух 2 центнер тассаро торо елар цар хьувкъам шоаьа совгІа лакхбе: удобреншех тассаьца йолча гектара тІара — 131 центнер, удобреншех тайсачча — 300 центнер. Баьца даарий хьувкъамаш лакхдара агротехника лакха лелаьр, хий дехкаро, кхетамца удобреншех юкъеХхаьхьаро санна, иштта дехкка новкъостал ду микроэлементаша а.

Минеральнии удобреншех товсарах кьаьстта а бокка пайда баьлар Шангрова Софья эвено участка тІара шекара свекла хьувкъам-га. Биззача боарраме минеральнии удобреншех—азот, фосфор, калий тассаро Іалаьцнир хІара гектара тІара 554 центнер мерзача овлай йоаккхилгра (планах лаьрхІар йр 250 центнер), хІаьта удобреншех ца тайсача кхаьнкара яьккхаьнн 320 центнер мара. Иза тІехкіоачашкарах 30 эдар сом ахчан пре-ми ййдар совхозо шекара заводгара.

Цьхьабакъа- минеральнии удобренеша луча пайдах тийша ца Іеш. совхоза кхаьхьатмхоша пайда ' эш лаьтта хьаьнДергдоаргІа кхыча кхоачмех а. Хьаййаш Іаладеча формашка хьагІа а дечІаьнтеаду кхоп котамий пометн. БІаьстан воХхе дешо кийчйо аХха чаьх доалача ханна баьшса-дика удобренеш а хиле дІаотташ йола кхоп лаьттеи вІашагІа эдеш яьк компосташ.

Баьца даарашн тІаДолча лаьттан хІара гектара тІа 300—350 тонн компостий тоьс боахам шеррашера.

Шеррагара шу массаза доал дукхагІа ух совхозе минеральнии удобреншех. Уж лоаттаяра кьаьстта помеенеш кийчьиЙ. Агрохимическеи картограммашка новкъостал ду лаьтта хьаьнДеи йолча хІамаех кхетамца пайда эна.

ХьатІаДоагІача шера кердаьхьа картограммашн хургьа совхозе. Цул совгІа, боахаре «ВІашагІеЛлай духхьал шоайнца» лаьттана а тІаьнлачча хІамашта а анализ ергйоа кьаьстта агрохимическии лаборатори. ХІаьта цо а иштта доккха новкъостал дергда ергиэча удобреншех пайда дикагІа эпара.

Юххера а ала деаш да, удобреншех хий дехкарах кхетамца пайда эдаро № 3 йолча сомий-баьца даарий совхоза хІара шера лакха производственни хьокхамаш даха йиш хулийташ хилар.

А. АХМЕДОВ,
юртбоаьхана Іилмай кандидат.
Р. ГАГИЕВ,
№ 3 йолча сомий-баьца даарий совхоза агроном.

ДАЬХЕННА —ДУККАГІА ТХА

Жа ледадеш «Самашкинский» яха цхьа совхоз я Ачхой-Мартана районе. ХІанна жа ледадерашта хьалхашка декхар эттад — сихен дикеи жа лоргилга а тха пачча-хьалхенна Іалуцца а.

Совхоза жа лоргача 16 болхлочо Іурра деиз саррадца делкьийна хІама даа мара тІара ца боалаш, цхьан дийнахь 900 устагІара хьаччалца жа лорг. ТІара хьадьаьхха тха, циттача классировка а йийя галешка а деалеболахама центральнии складе дІадохийт. Планах 27 тонн тха жа тІара даккхеч паччаьхьалхенна Іаьдаьеи деаш я 1965 шера «Самашкинский» яха совхоз. Совхозо хІанаьле а Іаденнад из 20 тоннал совгІа.

Дуккхача жа Іуша лаьрга дика кийчьаьл шоай жа. Масала, воккхагІа волча жа Іуто Архиев Мадната ледадеча жерний Іулацарча хІара жийна тІера 2,7 килограмм тха даккха деэача метте, 3 килограмм доаьхх из.

Воккхагіа волча жа Іун Тов-султанов Индарбе Іулацарча жа лоргаьаша хІара устагІанна тІера 2,7 килограмм тха доаьхх, планах 2,5 килограмм мара даккха да тезача метте.

Тха даккхарга Іулацарча кхоалагІчеи йиъьлагІчеи моттиге лаТТ боккхагІа боа жа Іуй Кусуев Гаьбу а АДаев Махьмад а. Цар а иштта хІара устагІанна тІера ДІател планал 100—200 грамм тха дуккхагІа.

Жа лоргача кьаьстта а дика толамаш доах жа лоргаш болча Юшиев Дауда, Зуреев Іусмана, Муслиев Іаьдуд-Мажита, кхычар. Царех хІаране сменах 120—150 килограмм тха доаьхх планах даккха лаьрхІар 96 килограмм мара йоаьача метте. УстагІа хоадаьаь моттиг хилаш цІаккха а, хІаьта цар даьккха тха дика а ухІ.

Цхьабаьста, жа лоргарийг тІлам, цар балха дикал жа лоргаргаьша эша Іулаьх деча персонала балхах тийша а я. Укказа лоарХІаме даька доацар агрегата механик Дотмерзаев Башир ва. Цо вІашагІеьдІаьккх оригача механизмаша цІаккха а та соцаш болх белга. Нагаьха санна агрегат телха моттиг хилча, хІама да деш вагІа везаш хургвар 40 car, хІама да дуаш чуоаьх-каш дукха ха яккха езаргьар жево. ХІаьта из баьхьан долаш жа дикка тиш а лургдар.

Жа дикагІа ларгара жа лоргача машинеех доаьхх урсаш ира хилл деш. Из теххарах дика лоарХІаву уж урсаш чарДіехка Хажбекаров Имран. Цо массаза ира урсаш хулийт жа лоргарашта.

Ший декхар дика кхоачашцу ларга деза жа ІІаКхуьшан волча Анаоров Вахаба. Цо кхыьчарчу дикагІа Іалашцу жа лоргаранта жа ІІаКхуьшІа.

Цуна баьхьан доацаш дац жа лоргача агрегатий коллектива болх дика ледаш хилар. Жа лоргаргаьша эша Іулаьх деча персонала балхах тийша а я. Укказа лоарХІаме даька доацар агрегата механик Дотмерзаев Башир ва. Цо вІашагІеьдІаьккх оригача механизмаша цІаккха а та соцаш болх белга. Нагаьха санна агрегат телха моттиг хилча, хІама да деш вагІа везаш хургвар 40 car, хІама да дуаш чуоаьх-каш дукха ха яккха езаргьар жево. ХІаьта из баьхьан долаш жа дикка тиш а лургдар.

Жа дикагІа ларгара жа лоргача машинеех доаьхх урсаш ира хилл деш. Из теххарах дика лоарХІаву уж урсаш чарДіехка Хажбекаров Имран. Цо массаза ира урсаш хулийт жа лоргаргаьша.

Ший декхар дика кхоачашцу ларга деза жа ІІаКхуьшан волча Анаоров Вахаба. Цо кхыьчарчу дикагІа Іалашцу жа лоргаранта жа ІІаКхуьшІа.

Цуна баьхьан доацаш дац жа лоргача агрегатий коллектива болх дика ледаш хилар. Жа лоргаргаьша эша Іулаьх деча персонала балхах тийша а я. Укказа лоарХІаме даька доацар агрегата — Жа лоргилга ХІанаьа мара доаьдеаннадан, — йоаь жа ферма заведующе Николай Мезина. — хІаьта а хІанаьлеьа 12 тонн хиллал тха ДІаденнад ораа складе.

Уйх шера наччаьхьалхенна 43 тонн тха ДІадала лаьрХІаш колхоза жа ледадерашн. Из да планагІа диллача ДІадала дезачуа пхи тонн дуккхагІа.

ДикагІа дола тха доал Бахмадова Маде, Гагиева Пюше Іулацарча жена тІера. Цар Іулацарча устагІанна тІера 5,2 — 5,5 килограмм тха доал, планага диллача яха ешача 61 килограмм могаметта.

В. ТАГУРОВ.

ТІЕХЬАДИСАРАШЦА—ТІОМ

Кхаллаьхьа доШ кьоастадара хьакъеьхара парте ленинскии политика чаккхьхар, цо массе а хана кхаллаьхьа йоаькхо еш хилар бахьан долаш кьаьстта а холуш да Советскии Малхьбалеьчьаьчча вахара боьлехьаьчча хьунамаш. Цу хьаьстта-юкъара дар да дІаькача хана царга хинна баьде- ахлоа М., поэтесса Ахматова Раиса, доярка Барахоева Лемка, дуккха а кхыьбарш.

Таханарча дийнахьа кьаьстта а ГІадаургаш-да цхьанна а ниэо легорговацаш, мабарра чІогІа шоай когаш тІа уроаэтта бола лоаман кхаьчаш. Хьаал шоай ГойгоевІар дезалга. Гойгова Тамара пенси ийдеш я, цхьаьбакъда- общественни вахархьа а хьаьда хьаргйола оамалаш боаьхьарчаш. Из ХІама «Советская Россия» яхача газетан питате йоаца корреспондент я ищ. Цун йоккхагІа йола йоІ—Гойгова Зарема исторически Іилмай кандидат я. Из ярмалочунга мьаре я. Тамарий ІІамагІа йола йоІ — Аза пелинститута хьехархо. Из мьаре я украинца. ВоІа Рустема украинна йоалаьлй. Бизза интернационализм дезал. Безаме, хьаьхьала, дика хьаьга йиш долаш ба уж дезал. Цхьаькка Базорхин Кириса дезаш а хьажалаш. Цун йоІ Москве ординатура йистеьлькъачуа ІІехьаГІа эрсечунга мьаре а яха, боккъала а дика яхаш я.

Тхьаьнт ну гаргта ьалха Москве деша яхар иохчий йоІ Нинциева Мелина. Цуна кьона таьхьа вийр пуннА, тІаькха вІашн беза я бенна, мар-сесаг хилар царех. Гаргарча ньхьа кхерабе пиэаш дер царна, цхьабакъда, цу шиннена ньхьера безам цхьанна а хламанга бохдбулургбоаьшан хилар. Из ВІаййачча Ашхабадге дІаяхарХІаьта хІанз, кхоъ бер а долаш, цигА яхаш а я. ТІехьаГІа гаргара нах тайр из Грозне а ух.

Ужжамо дола масалаш дукхха кхы а доаладе йиш яр. Из геттара дика да.

Цхьабакъда, мелла эхь долаш хилар ца ловшш дале а, кІезнга нийслаш вайцнга ширача замах юхедиса телха ГІулакхаш ТІомарах денна бола наХ а. Шоаш вахарца цхьана гІа боахам ца ахарда совгІа, коммунизм хьалъяра ГІулакхаш кхычарна а новкъарлевнаш ца цар.

Уж ширача замах юхедиса телха ГІулакхаш ДІадахара керттера хуьхьаьс ер ЛЫ да. Цун чуловламо йоаькхаллаг маІаьча сага нийсса яц, цунах дуХьа доллача хІаманна а маьрен цун гаргарчаьрн кара хиланза яриьцш из... ГІхалсаг бадье, кхетам боацаш хилар ДІа ца далийта ГІертача , дыно хьех цунга йоазув-кешар ца Іомадойтилга. Цудуьхьа дар паччаьхьа Росее дуккха а дукхагІа бола кхаьнах йоазув дешар цаховш хилар.

Советски Іаьдало ДІадаьхад мар-сесаг ларХІара хьаьчьаьхара паччаьхьа хамара законаш а дына Іаьдалах мар-сесаг ларХІар а. Мар-сесаг хилар ларХІаг из ЗАГС-е ДІаядаьхьа хана денз мара. ХІаьта в вайцнга долаш да шарІата мар-сесаг лоарХІилга. Из кхалсага зене да, хІана аьлча маро алименташ теа, боахам бекъа, кхыдар де на тнга йиш а ше из йитача.

Иштта ГІулакхаш нийслу вайцнга а. Масала, Урус-Мартана районеча хьалха парте чІен хиннача ДІаьсуТаьов Бахар, шоаш мар-сесаг хилар ЗАГС-е ДІа а да ядеш 10 шера Бараевача цхьана ваьхачуІ ІІехьаГІа из шарІата Іаьдалах йита а йита, кхы саг йигар, шарІата Іаьдалах шоаш мар-сесаг а ларХІийта. Наьсарен районера парте чІен Базорхин а шарІата Іаьдалах йигача кхычунца ваханш на, хьалхара сесаг ита а ца йотан. Мар-сесаг хилар ЗАГС-е ДІа ца ядеш комсомольцаш а болаш бола хьехарчоІ Іийна моттиг а я. Иштта Наьсарен районера школа заьвч а йолаш йола Баркинхоева М. мьаре яхай, из ЗАГС-е ДІа а да ядеш (цун да КПСС чІен ва). Хьттар доагІа: фу Іомадерзда а ваамо болчу хьехархоша школерча бераштта, малагІча хкетамца кхоДерда цар бераш, уж кхетамца кхеде маІаьча боьхь я цар?

ШарІата Іаьдалах мар-сесаг ларХІар чІоагІа а нийса а да яхаш молаша дувцаран чакхдалаьлла хаРІ да. Из фу чІоагІаг я, нагахь санна дерриг а мара оаллача кхьь дешаш шийна мах белча цхьа саг кхьметтел хІара бетта-бетта а ихьаьхьувла могадг йиш йолаш йола молла,ьаьха хилараьн хи тийша хилча? Цу дерригне а дер буд аьлча, из да кхалнах массеэкхаза мьаьрх хилгеи маІаьча наха хьаьт мелд а истий кхувлилгеи. Масала, Гиха Гиара Исламова Бикату шийтаьза мьаьрх яхай, цу тІа а кІаІ ІІаІ е шиъ сесаг йолча а йодаш: Оалхазарзатарашкара Туркалова Шумисат нйсаьза мьаьрх яхай, царех тайп-тайнара мотгаьнка ший 4 бер я ЛитаІ цо; Ахьой-МартанІІара Сулейманова Умри цхьаьа яхай, цхьаьлаГІа йодача хана сесаГи 7 берн долча сагага а йодаш; Заки-Юртарча Межиев Іусмана нйсаьза саг йоалаьлй.

Нагаьха санна хьалха мьаьрх яхачи кхалсагах цІеи Іун мьаьрх дейн хулаш хиннаьле, нагаьхьа санна хьалха сесаг — «сакъеравмаи хозалаш» мара ца шаш хиннаьеле, из общественни вахара юкъера йинза ДІаьяьнна хиннаьеле, тІаькха хІанз советски Іаьдало новкъостал дадъ цуннА- ца сий долаьча йоаха барглаш шийна тІера ДІа а аьхьа, хьаьпарера- массе а боьхьаьш малача наха нийсса йолаш йола обществе ца ІІаьрнаьнна ДІадаьлаьр. Из ЗАГС-е ДІа а ца йодаш. Из ЗАГС-е ДІа а йодаш 10 шера Баьрхоева цхьана ваьхачуІ ІІехьаГІа из шарІата Іаьдалах йита а йита, кхы саг йигар, шарІата Іаьдалах шоаш мар-сесаг а ларХІийта. Наьсарен районера парте чІен Базорхин а шарІата Іаьдалах йигача кхычунца ваханш на, хьалхара сесаг ита а ца йотан. Мар-сесаг хилар ЗАГС-е ДІа ца ядеш комсомольцаш а болаш бола хьехарчоІ Іийна моттиг а я. Иштта Наьсарен районера школа заьвч а йолаш йола Баркинхоева М. мьаьрх яхай, из ЗАГС-е ДІа а ца ядеш (цун да КПСС чІен ва). Хьттар доагІа: фу Іомадерзда а ваамо болчу хьехархоша школерча бераштта, малагІча хкетамца кхоДерда цар бераш, уж кхетамца кхеде маІаьча боьхь я цар?

ШарІата Іаьдалах мар-сесаг ларХІар чІоагІа а нийса а да яхаш молаша дувцаран чакхдалаьлла хаРІ да. Из фу чІоагІаг я, нагаьхьа санна дерриг а мара оаллача кхьь дешаш шийна мах белча цхьа саг кхьметтел хІара бетта-бетта а ихьаьхьувла могадг йиш йолаш йола молла,ьаьха хилараьн хи тийша хилча? Цу дерригне а дер буд аьлча, из да кхалнах массеэкхаза мьаьрх хилгеи маІаьча наха хьаьт мелд а истий кхувлилгеи. Масала, Гиха Гиара Исламова Бикату шийтаьза мьаьрх яхай, цу тІа а кІаІ ІІаІ е шиъ сесаг йолча а йодаш: Оалхазарзатарашкара Туркалова Шумисат нйсаьза мьаьрх яхай, царех тайп-тайнара мотгаьнка ший 4 бер я ЛитаІ цо; Ахьой-МартанІІара Сулейманова Умри цхьаьа яхай, цхьаьлаГІа йодача хана сесаГи 7 берн долча сагага а йодаш; Заки-Юртарча Межиев Іусмана нйсаьза саг йоалаьлй.

Нагаьхьа санна хьалха мьаьрх яхачи кхалсагах цІеи Іун мьаьрх дейн хулаш хиннаьле, нагаьхьа санна хьалха сесаг — «сакъеравмаи хозалаш» мара ца шаш хиннаьеле, из общественни вахара юкъера йинза ДІаьяьнна хиннаьеле, тІаькха хІанз советски Іаьдало

ЖА ЛОРГАШ БОАХК

Жа ледадар МалгІабикерча «Кавказ» яхача колхоза боахамаэ лоарХІамегІарчаьрх цхьа дакъа да. Шерагара шерага лебаш доаГІа колхоза жа. Уж шера 13 эзар устагІа ба цига.

Жа ледадаро колхоза дика найда ду. ДІадахача шера паччаьхьалхенна дехкана тхах 70 эзар сом нийцш колхоз.

Хіанз хьаьстар жа ледадерий болх сихбенна хі я — жа лоргаш да уж. Ларга безар 9500 устагІа-да. Из доарХІамерча кампанена дика кийчо ший колхозе. Жа лоргача пункте оттаьлй жа лорга 30 машинка йола агрегат.

Жа ларга доладеннача юхьхьанарча деношка денз социалистически яхьх хьалхара моттиг шийта кхоабаш ва жа лоргаш вола Гулоев Іаьдал-БоахІан. Балха ханах цхьаькка а минут ца йоаеи боах беш йола Іаьдал-БоахІана лийнаьха 35—40 устагІа ларга хьув. Цо ХІара денна лергача жена тІера доалача тхах 110—120 килограмм хуЛ. Юхьхьанарча иъе балха дийнахьа кІаьдаьна тхан 620 килограмм ІІаеннай ду хьалха латтана жа лоргачо.

Цунгара хьокхан а нйбеш болх беш ба жа лоргаш бола Бахмадов Мадни Зарудиева Мариян. Цар ХІара денна 130—140 процент кхоачашйо жа лоргара пормаш.

Жа лоргаршта доккха новкъостал ду механизаторашца. Ю-ларч сиха иду механизатора Родионов Павела, хІаьта налаачика Колпаков Михаила а чехка тоаьлй йоах телха машинашц.

Хьадаьхьа тха жа лоргаршца-кара классировщикашца С. С. Лягагинген Валя Яковленкогеи кхоач. Цар чекка сорташтца кьоаста а дийн, прессовщикашка Акуев Махьмадагеи Савин Андрейгеи Іалу. Из тІехьаьчар, дика тюкаш а йийя, колхозе складе ДІадохийт кийчъ тха.

— Жа лоргилга ХІанзза мара доладеннадан, — йоаь жа ферма заведующе Николай Мезина. — хІаьта а хІанзлелха 12 тонн хиллал тха ДІаденнад ораа складе.

Уйх шера наччаьхьалхенна 43 тонн тха ДІадала лаьрХІаш колхоза жа ледадерашн. Из да планагІа диллача ДІадала дезачуа пхи тонн дуккхагІа.

ДикагІа дола тха доал Бахмадова Маде, Гагиева Пюше Іулацарча жена тІера. Цар Іулацарча устагІанна тІера 5,2 — 5,5 килограмм тха доал, планага диллача яха ешача 61 килограмм могаметта.

В. ТАГУРОВ.

ОБЩЕСТВЕННИ ХЬИСАПЕ

Вай мехка коммунистически общество хьаьлю общественна кулгаДеча цІенхаштТара хуЛнамаш а деш, гІа-тІа лаьклуш латт социалистически паччаьхьалхенна доал дечаРа общественноста лоарХІам.

Парте чура демократи ІегІаяра ларда тІа коммунистий хьинар айдалар бахьан долаш шерлу партийни балха юкъе общественни хьисане лаьхьа лоацарий мугІаран.

Старопромысловски районнн партийни организацие общественни хьисане болх бе йолеаннача отделий, комиссей, советий, секторий балхаца дуккха дикадар да. ДуХьхьал КПСС райкоме ва общественни хьисане болх беш 150 активист, ІІалта районни партийно - паччаьхьалхенна ГІаьхьожмна коттете 50 car ва. Коммунистий йоккха группа я проПагандистаи, лекторшаи, докладчикаш болаш.

Дика болх беш я парте хьаьнйийнни коммунистий персональнн деПаш ледадуи комиссеи. 1962-ча шера вІашагІеьлладй из комиссеи. Цунна юкъе воагІа 11 car- Тайп-тайпара говзал, вахара опыт йолаш, районера предприятей коллективаШ вахар довзаш нах ба уж. Комиссе хьаьнна юкъе ба хьалха партийни болхлой хиина нах, юристаш, хьехархой, медицинскаш. Комисси вІашагІеьлладча ухх ткаь шера боккха болх бабЬ до парте ДІаяцча наха а персональни ГІулакхаш долча коммунистий а деШашка хьожаш.

Ха ДІа ме йода эгаЬдуьл комисе болх. Хьалхарча юхьяе балха техникеи оагІонна хьожар: анкеташ, рекомендацеш нийса аЬлЬийнй, уж ханнаьха райкоме хьачуеннайй. Цхьабакъда, иштта беча балхо хьхьежжар из кІезнга долча. Ший арІаПарча заседане комисее лаьрХІар комисее хІара члена партийни организацей группа яла. Цу ГІулакхо вІаштІехьалийтар хуккха производстве хьалха латтараш парте хьаьна, персональни деПаш дувцаш ГІоагІаГІа терко е.

Производстве партийни собрани е бюро заседани хургйола да хоШ воача комисее члено хьа а найй цита дувцаш доачи ленга ладувгІ. Цу ІІехьаГІа из доШ райкоме дувцаЬ хана комисее члена из ГІулакх таЬка, официальнО кьаьстаШ вІашТІехьлаха дезаш, цунна дика довз из ГІулакх. Комисее членаша коммунистий персональнн а парте ваха рекомендаци ялара а доШ таЬкаро, дувцаро доккха новкъостаЬ ду доШ нийса кьоастаде. КПСС райкома бюрона рекомендаци яла. Из хьгойт комисее кийчьаь оригА рекомендацеш райкома бюро чаХхьаийта хиларо.

ІІаьха ваХара опыто, цар ГІулакхаша хьаьхьо уж партена тешшаме хилар. Иштта, 1961-ча шера деЛкІоь бетта car йоалаеш, деаьлах ладо советски законаш телхадар бахьан долаш № 3 йолча гоЬдаьнна ло ЛОра нов. Т. Д. Дахкильгова юхьхьанарча партийни организацие учетни карточка тІа ДІа а яьхьеш вызовор ййр. Даь во ГІулакх таЬка а техка комисее КПСС райкома бюрога хоаи бир юхьхьанарча партийнарганизацие решени нийса ца хилараь.

Парте райкома пленумо из доШ дийца а лийна соцам бир нов. Дахкильгов КПСС членалара дІаьвакъа, аьлна.

ХІаьта цхьаьнна масал: 1964-ча шера сентябрь бетта № 6, йолча баржъаш тегача фабрика партийни организацие ший ханнаьха партийни вносеаш дІа ца ялар, партийни организацеца бувзам ца доаттабар бахьан долаш коммунист В. М. Тагина партера ДІаьльхкар. Цу ДІаьнна юхьхьежар комисее председателла заместитель Йола Агамалова Анна Мартыновна. Гашниийтара дьаьнача ІІалатаГа а хьежа нов. Агамалоаьс комисее предложени йоалайир юхьханнарча партийни организацие решени хувца а хувцаш партийни дисциплина тедхаяр бахьан долаш ГІоагІа бехке а йийя из парте ютилта дева КПСС райкома бюрога аьлна. Комисее йоалаьлча предложена раьха хилар райкома бюро.

Парте райкома организационни отделаца бувзам а болаш комисее лаьхаддаш тІаьхьожам лоаттабр парте мугІаран дегІа минута доагІа, хьонача коммунистаца кхетам мишта ду ДІаьхьаш. 1964-ча шу йистеьлладаш ду ДІаьнна ДІаьрГІа хьажар бахьан долаш гучалаьлар района цІьайойла партийни организацеца из ГІулаьх во ВІашТІехьаьккхьа хилар. Къаьстта эсала лаТТ из бохо «Трансмаш», «Электроприбор», яхача заводий. № 2 йолча автобоаХаме, мьаьх ечА заводе, иштта кхыча предприятей партийни организацие. Дукха моттигаш нийслу парте ДІаяйцача хьонача коммунистий партийни организацие учетни карточка тІа ДІа а яьхьеш вызовор ййр. Даь во ГІулакх таЬка а техка комисее КПСС райкома бюрога хоаи бир юхьхьанарча партийнарганизацие решени нийса ца хилараь.

Парте райкома пленумо из доШ дийца а лийна соцам бир нов. Дахкильгов КПСС членалара дІаьвакъа, аьлна.

ХІаьта цхьаьнна масал: 1964-ча шера сентябрь бетта № 6, йолча баржъаш тегача фабрика партийни организацие ший ханнаьха партийни вносеаш дІа ца ялар, партийни организацеца бувзам ца доаттабар бахьан долаш коммунист В. М. Тагина партера ДІаьльхкар. Цу ДІаьнна юхьхьежар комисее председателла заместитель Йола Агамалова Анна Мартыновна. Гашниийтара дьаьнача ІІалатаГа а хьежа нов. Агамалоаьс комисее предложени йоалайир юхьханнарча партийни организацие решени хувца а хувцаш партийни дисциплина тедхаяр бахьан долаш ГІоагІа бехке а йийя из парте ютилта дева КПСС райкома бюрога аьлна. Комисее йоалаьлча предложена раьха хилар райкома бюро.

Парте райкома организационни отделаца бувзам а болаш комисее лаьхаддаш тІаьхьожам лоаттабр парте мугІаран дегІа минута доагІа, хьонача коммунистаца кхетам мишта ду ДІаьхьаш. 1964-ча шу йистеьлладаш ду ДІаьнна ДІаьрГІа хьажар бахьан долаш гучалаьлар парте

Доаэол деньара

ВЕЖАРАШХА ДОЛЧА МЕХКАШКА

ПРАГА. ЧТК агентства хьахойт ушкеа ЧССР кьама собране яьллагIа сесси хьеллар. Дувца отгадьуна деннай кертера пунктан кьаьлсета кодекса проект ховцилга.

* * *

БУХАРЕСТ. ХьаттIадоагIаца ахе шера хаьнна доагIан деттIаболаьбера хьаьчьеьла а, IаьлIа ишшта 1986—1975 шераша энергетически ресурсеи мешка электрификаци ярахи пайда пийбара хьаьчьеьла а йолча директивий проекташ. Румынин социалистически общество хьаьлIяра юкъе лоарIамера этап я аьлар РРП ЦК Политбюро член а секретарь а волча Румынеран Халкьа Республика Паччахьаьлкен председателла Киву Стойка, ше Плоешткен область областной партийин конференце кьамаьл деш. Ялх шера плана шерашка дахьачча толамаша хьаьчьилйтад лоарIаМера керда дехьаьраш кхочуьнна а деш, иснарIа тешам бенна дIаьхьалхадахара оша чIоагIга дола керда гIулелхаш, аьнна, белгалдаьхьхар оратора.

Вай парте, аьлар Киву Стойка дIаьхо, кIаьвд ца луш кьовеам лоатабу дуненан халкьаьнта юкъерча коммунистическийн болхлойн партеш шоайла кхочаенна хилийтара тIеХьа, социалистическийн мехкий цхьа барт-цхьоаг'Io хилар чIоагIдарга тIеХьа. РНР арахьарча политика талхарйоаца лаРа я дерригача социалистическийн мехкашцара доттIаГIаьн кошала цхьоагIон.

Вай доахардолчя толамех хуррга, аьлар Киву Стойка бухсонцан, дунен социалистическийн система дIаьхо чIоагIдарга, дукха тIа социализма толашгIаьн чIоагIдилйтара румынскин халкьо ду хьаьда дола гIулаьхь.

* * *

ХАНОИ. ДРВ Кертерча статистически управленте хьаьхойт, Кьилбаседехьен Вьетнаме дуган кхыйолча юртбоахама культурийн бIаьстенарца хьуьвкъан чуийла дьаьхилга.

Американски авиаце хьдланза юкъ-юкъе тIаухаш довнаш дешшехь а дуга сихен на дойташ чуйкилд. ДРВ 16 провинце кхочаьнна а тIеЖиочуьнна а даьд дуга хьуьвкъарца хьаьчьеьара планоен гойтаьлаш.

* * *

БЕРЛИН. ГДР кьаьхьегамхошка белгалду ший муттIаршта юкъе 6,4 миллион сар волаш йола юртамукъарча немецки профсоюзин Объединени (ОСНП) хьаьлча дийнахьа деза 20 шу дизар.

Малхболаьхьен Германе юртамукъарча профсоюзий Объединенин хьаьрю немецки профсоюзин историена юкъера керда оагIув хьаьйиллад, яхаш, белгалдоаях юбилIарца СЕПГ ЦК-е хоатчаьна воаршал тIа: болхлой класса йоккхагIа йола дукхаьнен организацин хиннай ОСНП-х. Профсоюзаш бокхчача лоархIамера хилар Германе историерIа эгIара хьаьлкера болхлойн ахархойн паччахьалкхе йиллара а чIоагIъяра а гIулакха.

Из цIей деддара лаьрхIа ОСНП Центральни правлене Берлине дожкха той оттадир. Цига кьамаьлаш дир СЕПГ ЦК хьаьлхарча секретара, ГДР Паччахьаьлкхен совета Председателла Вальтер Ульбрихтен СЕПГ ЦК Политбюро члена, ОСНП Центральни правлене Председателла Герберт Варникен.

ОСНП 20 шу дизара цIей дездеча даькъа лоацаш и 50 гарта долча мехкий профсоюзин делегацеш.

Из цIей деддара лаьрхIа торжественни собранеин митингашн еш латт республика ерригача оттургашца. Нечеран профсоюзин болама ветеранийн йоккхачча группана совгIаташ деннад.

(ТАСС).

СОВЕТСКИ АВИАЦЕ ТРИУМФ

Дунен халкьаьнта аьнашонний космическийн техника салона пхеллаГIа ди белгалдаьлар советскин авиаце кердача триумфца. Цига кхаьчар IаьлаьмаТе йоккха «Антей» — «АН-22» яха транспортийн самолет. Цо, французхьа кепа йоазонна хетечуьнга даллача, сецца «салона сецца» ца махкилара дIаьГIоагIъьнЙ СССР».

Хьалхарча дийнахьа дуккха а парижкин газеташ, «АН-22» хьаькачар дувца, из IаьлаьмаТе йоккха хилар хьаьлхехьеьр а ха гIийтар, цхьаьбаьла, кхаьметтел чохьарча аьчрашистий йоккха фантази а тIаьхензар кхы а ноагIа «фантази эпача долаш долчоа».

Католикечин «Круа»-ахача газето ядечуьнга даллача, IаьлаьмаТе йоккха «Антей» — тIаьчаьнна Бурже яхача парижкин аэродроме 800 метр гарта мера йоацца майденнгIа тIа атта Іоессачя, массаденна а кхаьста ше малавра хоеш хилар «Буржена гарттарча тIеи тIа эприй котбаьвнилгIа».

ХIаьнз выставкера цIий моттиг дIаьлцьай «АН-22». Цун тIаьмашта ца кIаьл латт конструктора Антонова кхыйола ши самолет — дукха тоннаш йола «АН-12» а «АН-24» а, советски авиастроеене толам белгалбаьнна оттайича саьна.

«Из французийн дувцуьнга тамашийна хIама да, — йоах «Юманите» яхача газето... — Из кема советски да, хIаьта из дуьнцIга йоаьца ерригача американскийн проектеш IаьлаьмаТе доккхагIа а хьаьнхаштад йолажагIа а да».

Сайгонски аэропорте хиннар

НЬЮ-ЙОРК, 16 июнь. (ТАСС). Тахан доккхача эккхаро оагаидир сайгонски аэропорта цIенош. Сайгонера Ассошиэйтед Пресса агентства корреспондента хьаьйитачуьнга диллача, эккхар бахьан долаш аэропорта цIенех цхьа даькъа доХаьлаь, 'яьх сага човнаш хиннай, цу даькъе кхаьхьаьнна Америкинца а хуллаш. Корреспондент белгалду из эккхар американски тIемаГIлахкера нах тIабаьлГIа самолет аэропорте Іоессачуьнга тIехьаьГIа дукха ха яладехьа хинна хилар.

НЬЮ-ЙОРК, 16 июнь. (ТАСС). ШенагIа даьчча лоархIамашка диллача, сайгонски аэропорте эккхар хиннаьча хана човнаш яь хиннай 46 сага, цу даькъе 34 американца а еш. Из хьаьдийт Ассошиэйтед Пресса агентства корреспондента Сайгонера.

САЙГОНЕРА САХЬОВЗАРИ ДОГДИЛЛАРИ

НЬЮ-ЙОРК, 16 июнь. (ТАСС). «ПIаьхтача кхоранон хIилак хилар тIаьхоччаш латтийра хьаьлхьхье а хоЛуш хиларон унзара яьккха я Сайгон. Дукхха а вьетнамцаш американцашн сахьаьвзарийнгаьч а хIина диллидаьр аьн на догдилла корзагIа баьнна хьувз», — корреспонденци ишшта йолаю «Нью-Йорк уорлд телеграмм энд Сан» яхача газета корреспондент волча Уолт Фридеберга. ХIилак хилар тIаьхочаьнна латтийра хьаьлхьхье а хоДалийтад, корреспондента яхаш долучуьнга диллача, иьулбехьен вьетнамскин партизанашца берригача мехка гIолла дукхха а а хьаьхаштен ка маьхал юкъаьнн яьхча атаккина.

Из уйла кьаьстта хоЛуш хилар аргIаьнна йола переворот хулучхана. Цо тешал ду Сайгоне цIенхаштара политически кризис хилара, яхаш, белгалдоах Фридеберга.

Корреспондента дIаьхо йоах: «Сайгон чуергзаьлча унзарча сахьовзарах дIаьув американцашн мелла чIоагIа инга болашш тIагIертаьш бале а, царга а мохк кIалкра боаккхалургбий-хьогI яха шекоаьнна.

Корреспондента белгалдоах, даькъа кIирах город Дон-Кезоан дIа а лаьца, деннех бийеаннен шоашка ххьабача чулбехьен вьетнамски партизанийн тIема опеРацеш шерьялар.

Польски Халькъа Республика эггара кьонарIа а хозарIа а городех IаьГIа Нова Гута. Укх тIехьаьрча шерашка деррига мел эшарашт долаш дола бIаьш нах чубаха цIенош, иьх бIаь совгIа культурно-бытовн учреждений дIаьхьачаьй цу йоккхача металлургически центра хьаьхьегамхошка. Кхы а шерлуш латт город.

Сурта тIа: Нови Гуте центр.

В. Соболева сурт.
ТАСС фотохроника.

Ремонт яьй, салаIа а мегаргда

Дешара шу чакхдала дукха ха йийсаьр IIаьла района Сержень-Юрта юкъерча школа хьеьархой коллектив а дешархой а кердача дешара шерага кийчо а болабеннача хана. Хьалхе а ремонт е доладеча сихарIа йисте а даргда, — йоахар цар массане а, — IаьлIа из вайна воашта пайдане ма дий.

Школа ремонт яра эша гIишлой материалаш кийча хилар бахьан долаш цхьаькха минут йоа оа еш болх бе болабелар хьеьархой, дешархой, цар дай-ноаной. Ремонт еча хьинаре даькъа лоацаш хилар пхеллаГIа, яхлаГIа, ворхIлаГIнен йийсаГIнен классашкара дешархой.

Духхьала цар низаца тоаьлаьл деррига парташ, истоллаш, гIийдаш, малярашца хьеьхача санна даийнанца, корашца, наГIаРашта хьеьха басарашн, теха кIирашн. Къаьстта дика болх бир йоьхьаГIлаГIа класса дешархоша. Цу хьаькье белгалбаха беза. Р. Зухайраев, М. Мамуев, вежарий СайрудиевгIар, Х. Джабрилов, дукхха хьаьбараш.

ХIанз ерригача школана ремонт яь йьлиай. Дерригача IаьнА кхоачамиллал даччанна, кIорца IаьлаьшьлI шийла, IаьлаьхьаРхой а IалашбеелI латт. Іоаьшта аьЛча школа керзача дешара шерага кийча я ший боллача кхоачамца.

Пул совгIа хьеьархойн дешархойн низаца хьаьлыь йистебоаьнаьш латт 25 сага лаьрхIа йола дешара мастерской а.

Школана ремонт яь йистебоаьнабаьле а де лезаш кхы а гIулаьхаьн за дешархой. ТIеХьаьна болх беш я йийсаГIча класса дешархо 3. Магомадова керте латта дешархой производственни бригада. ЯлхлаГIча классера деш йийсаГIча кхаччалца вола 103 дешархо ва бригада чуьвлаГIашн. Царна тIачIоагIъьлЙ 25 гектар шекара свекла, 80 гектар хьажкIий, 5 гектар сомий бепп.

Шоаш дайийнача хIара гектара тIара 350 центнер шекаьна свеклан 50 центнер хьажкIийн якхха лаьрхIаг бригада членаша. Из гектар кхоачаьде шоайнне а хьинаьр а кто ца деш кхаьхьег бригада членаша, царех ба 3. Юсупов, А. Габдашева, Т. Зелимханова, бригада бригадир З. Магомадова а дукхха кхыьбараш а.

Къаьхьегаш санна дика салоГ дешархоша. Шийла мукъа ха сакъердаме дIаьхо цар. Шахматех, шашкаьл ловз, художественни литература, керда журналашн, газеташ деш, свекла лелеьча звеноьнца а ухаш художественни самодеятельностеа дакъа лоацаРаша концерташ уьттадиг, иштта кхы а. Аьхан замалаьхь дешахой салаГIара план а еттаьлв из хьаькачтъеьш ба хIанз школа хьеьархой.

Школе вIаьшгIъеллай унахIиеНон площадка. Цига салоГIаш ухI ЗамагIбола дешархой, IаьлаьГIаьнна ворхIлаГIнен классашкара дешархой сакъердамера эекскурсешка, гаьнарча похошка ух. Масала, дукха ха йоаьцаьш лакхача лоамашка уьлача Казеной-Іам ахача оаер тIа баха хилар ух. Цига шоаш лаьлха кхо ди цIаькка а дагара лаьтташ царна.

Школе болх бен библиотека я. Цу чура книжкаш а дешаьн читательски конференцеш кийчьеьш ба цхьаьбола дешархой. Тха юртагаьна йоацаьш уьхача пионерски лагерашкарча берашца вIашагI а бетталуш спортивни яхьаш IаькхуьХ шоллагIбераша. Уж ловз футболах, волейболах, истола тIарча техникас, иштта кхы а. Школа йоккхагIа болча пионервожатица хьупагIа уьхаш комараш лельаеш ба пионераш, хIаьта кхыча юрташка, городашка салаГIа бахачарна тIадилад моттигерча исторически памятникаш йола материалаш, гулелга.

Цхьабакъда, из ерригача зика дале а аланца дергдоаца цхьа кхоачамбоалар а за тIа шеко».

Тоьлаш классни цIенош. Ноч-ПалгIай АССР-а просвещение Министерстеа лаьрхIа-м лар тха юрта керда юхьышнарца школа хьалье аьнна. цхьаьбакъда, хIанзалца цох дь. IIаьла-м. ...ди. Школа кхаьсенах болх бе бечаш хилар кхерам ба уьх иотт. Тха юрта хиланзе яьгIыр 520 моттиг йола школе.

З. ЭЛЬДАРОВ.

Сержень-Юртарча юкъерча школа директор.

СОВЕТСКИ ШАХМАТИСТАШ — ЕВРОПА ЧЕМПИОНАШ

БОНН, 17 июнь. (ТАСС). Селхан Бамбурге йистеьлар тIехьаьра, шахматаШта Европе командийн хьалхара моттиг яккхара финала йиллагIа тур. Советски командо лайзар голландскийчуьнга, хIаьта счет 7,5:2,5 а йолаш кот а йьлиа, 66 очок а йьлиха. 1965 шера Европе чемпион хилар цу, хьалхагIа ловзаьнна турнирийн йистеьлаьнна йиса партеш ловоаьрен результаташ минча бесса яьле а.

ТIехьаьрча туре дуьнен чемпион Петросян котвалар Доннерай, Штейн Ваагетал, Тайманова ашаьвир голландец Рей, хIаьта Лутикова — Хартух. Смыслов котвалар Зюндемал.

Массане баркал йоах

Аьхан замалаьхь отпуск а йийца салоГIаш хул Нохч-ПалгIайчен дукхха хьалхьегамхой. Уж хул тайп-тайнарча салоГIаш ЦIенощ-ца баьте. ХIаьта дуьклагIбарий аьхки отпуск эца вIашгIехьлаГIаш, цхьаьбакъда, сагоцдеш-м хилаГ уж а.

Иштта кIиранденошка салоГIилга дика вIашгIехьлаьхьхьлад «Грозненгро» болхлоца. Цхьаьккха кIиранди Дадахийтад цар сакъердаме доаьнаш. Масала, дукха ха йоаьцаш Новогрозненски теплоэлектроцентрала коллектив Армхи яхача вай республика лоаьмаН курорте экскурсе яхх хилар, Грозненски теплоэлектроцентралера болхлой Каспийски форда йисте уллача Каспийск ахача горгоаре хилар, хIаьта «Грозненгро» управлене болхлой шоай берашца тIехь Іоаьнеене, «Джалка», «Белка» яхача хишта йисте салаГIа баха хилар.

Массане а дика салеГIар. Дика салеГIачуьнга тIехьаьГIа болх а дика гIа булу.

Х. СУРУДЖАНЦ.

АГИТБРИГАДА КХАШКА

Къаьхьегамхошта дика гIулакх деш я Урус - Мартана района Техники культура ЦIен агитбригада. Каст-каста хул из бригадашка, фермашка, опытни болхама тхьамка лелаьраш болча хьоашлIар ихе.

Цига агитбригада болхлоца беседаш ю, керда журналаш газеташ деш, концерташ уьттадиг. Масала, иэшиэра балхан доладеннача хана денз кхаьхьегамхошта агитбригадаг 25 совгIа концерт оттаьлх. Художественни самодеятельносте дакъа лоацаш ба къаьхьегамхошта дукха беза М. Цегаева, Х. Исраилов, кхьбараш.

Г. АЛХАЗОВ.

Футбол ВОЛГОГРАДДИЙ ТОЛАМ

«А» класса шоллагIча группе ССР-е хьалхара моттиг яккхара аГIанара матчаш ловзаййр 15-чен 16-чен июне. Бекхка толам баьккхар шоай майдан тIа «Энергетик» яха дуьнанбийсин команда тIаийцача волгоградски «Трактора» футболисташа. Уж котбаьлар счет 4:1 а йолаш, хIаьта хIанз турнире 2-гIа моттиг а лоаца.

Тбилисски «Локомотив» котвалар «Молдова» — 1:0. Цхьаькха а кот ца йолаш ца эшаш лайзар «Урал-маш» — «Локомотив» (Челябинск) — 2:2, «Шахтер» (Караганда) горьковски «Волга» — 1:1, Винницки «Локомотив» котвалар ашхабадски «Строитель» — (3:0, «Текстильник воронежски «Трудал» (1:0). Гомельски «Спартак» ший майдан тIа йийцар харьковски «Авангардал» (0:2).

ШоллагIча подгруппе цIьхьа а йийцар «Ростселмаша» команда. Фрунзе «Алгаз» йийцар из счет 1:2 а йолаш. хIаьта укх шерарча темпионате бархIазлагIа йийца, турнирни таблица тIехьаьрча моттиге яьлар из. Цу подгруппе-ра вокх юхейисча матчай результаташ укх тайпара я: СКА (Новосибирск) «Лаутава» (Рига) — 0:0. «Днепр» (Днепропетровск) — «Кубань» (Краснодар) — 1:0, «Заря» (Луганск) — «Арарат» (Ереван) — 1:1, «Жальгирис» (Вильнюс) — «Динамо» (Таллин) — 3:0, «Волга» (Калинин) — «Шинник» (Ярославль) — 0:1.

Футболах СССР-е хьалхара моттиг яккхара таблица

(«А» класс, шоллагIча группа, хьалхара подгруппа)

	И	К	Н	П	М	О
«Уралмаш»	15	5	9	1	16—13	19
«Трактор»	14	5	7	2	13—7	17
«Текстильщик»	14	5	6	3	15—11	16
«Локомотив» (В)	14	3	9	2	12—9	15
«Шахтер»	14	4	7	3	11—9	15
«Молдова»	14	5	5	4	8—7	15
«Металлург»	14	5	5	4	15—17	15
«Энергетик»	14	4	6	4	16—13	14
«Авангард»	15	5	4	6	16—16	14
«Труд»	14	3	7	4	5—9	13
«Локомотив» (Ч)	14	4	5	5	16—17	13
«Терек»	14	4	5	5	12—14	13
«Строитель»	14	3	5	6	15—18	13
«Волга»	14	3	5	5	12—14	12
«Спартак»	14	2	7	5	10—16	11
«Локомотив» (Тб.)	14	4	3	7	16—22	11

Лахче дешашта меттеа уьтуьдалца лаьнна мелла: В—Винница, Ч—Челябинск, Тб.—Тбилиси.

БIаь шу даьннначул тIехьаГIа

Ший бIаь шу эзна эн дездир шкипера Мельников Аким Ивановича. 80 шера наьк даьд Днепра тIа.

Моастаг'Іо чуеттача бомбаша Днепрага кIеДжхьийчачеи бердаш дегадаьчеи ду бирсача хана фашистски самолеташа доХадир кхаььача шкипера лехкаш дола баржа. Біарг хьа ца локхийташ етташ пулеметаш йолаш- доарахой кIалхарбоаьхIи Мельников волча хана днепровски хин тIагIеГIенз дуккхаза а маьрша берга йисте кхийсан из, тешамера чон хинна лорарьвь моастаг чун ихорчехи гаргехи. — Віаши шаккха а тийца болх баьбан оаха, бегаш беш дуьн ветерана дукха дезача Днепрах. Вьаьбаь шу дузача дийнахьа юбилеергара интервью эца вIашгIехьдьаьлар тха.

— Діаьхача вахарах дIаьхьа дувца йийш я, — аьлар Аким Ивановича Мельникова. — Лоацца арга аз. Со праз долаш ва бIарчча бIаь шу даккхарах, бераш кхедарах. Са вокхачIа волча вийлй 75 шу даьннад. ЧIоагIа хала хет сона сай сесаг Екатерина Петровна са бIаь шу диззалца ца яхаш диъ шу хьалхагIа кхелха — из йийсаларе дизза'Iа хурггдар дезала дикахетар.

— Оаш хетт, воккхача сага мишта вIашгIехьлаьнад сел тIаХ аьнна, хьинар долаш, тиахIиена волаш ту ханга кхача? Шин дешаца жоп лурда аз: болхи хийи. Днепр тIа беча бадхо уиахIиено ЧоагIъьлЙ са, цхьуьхьа аз хIанз а бIарчча деношш доах причалашка гIолла делаш, новкъостий болча кемаш тIеи хи тIарча портеи чх со.

— Дукха ха йий хьо пенсе тIа ваха?

— 95 шу маца диэад хьа?

— Хьаьта лораша фу йоах?

— Гуччаьха дIаьрг'да аз шуга—98 шера царна тIаваьхаш со. Хьаьта 98-ча шера ишшо баьккар со волча—согара... оцы эца: цхьан бетта геронтологе институте вийха вигар со. Ма чIоагIа сатессадар аз цу хана Днепра!

Текъаьеш кадаш дукха дар цу дийнахь. Юбилар даьхьана вуьвшаш телеграммаш, письмош, открыткаш ух мехкарча дукхха городашкара. Днепровски речникаша юбилиара совгIата ера Сийлен грамота, параходстеа отличника значок, цIи тIа яьлъ сахьат, приднепровски бом отдыьх ваха путевка.

Майски сайре Киевера Триполья Турпалий хдина тIа ессача хана № 31 йолча цIагIара ара а бьаьна. Днепрагаьха бодабелар хьаьший.

Аким Ивановича пIаьрах аравоалашьха а трубка а лотаьнь, куро мехх а хьовзадь шорттIга бIа а тесса, аьлар:

— ШоллагIча бIаьшерен чу хьа хара гIаннаш доахаш ва со...

Всеволод ВЕДИН,
АПН корреспондент.

МОСКВА. Аэронавтикен космосен парижски салоне дакъа лаьцара 15-ча июле СССР доаьзол дехьа йьлиай «АН-22» яха Советски керда самолет - гигант. Ший борта тIа 80 тоннага кхаччалца мухь тIабилла йийш йолаш. Йола «АН-22» дуьнен тIа шийна нийсса кхы цхьаькха йоацаш я.

ТIехьаьшкхьаьрча люке гIолла тхьаьх трактор чуйода цу самолета. Цу безача мухьаьца эгга сигалг хьаьлГIотт «АН-22». 720 саг чухоапаргга самолета чу.

ТIехьаьра тIахьеьжачеи хьаьлГIатара - Іохара гIулаьхьашка хьежачеи конструктора Антонова хьалха кийчьеь модель дага йоХийт кердача транспортни магистиэ. Цунна эшаш бетонах яь аэродромаш, километр созгIа дIоахал долча жагI биллачча лаьттан тIа Іохов из трубовинтови самолет. 45 тонн мухь борта тIа а болаш 11 аьзар километргIа кхочаш Іо на ховвш гIетта Дайодз гигант. Беррига лаьрхIача 60 аьзар говра эна болча 4 турбийн сахьата 740 километра кхоачаш гIийца яха яьлаГIехьдьаьлийр цунна. Іаьлха санна царех цхьа мотор болх ца беш соца а тешшаме дIаьхо ший нижъ бу кема.

Леххерча Сурта тIа: «АН-22» яха самолет.

С. Преображенские сурт.
ТАСС фотохроника.

«ТУ-144» яхача эвуьхл сихарIа реактивни пассажирски самолета модель. Цун крейсерски массал сахььта 6.500 километр. Искусственни климата установкаш йолча цун шин салона чу 121 пассажира моттиг я. 20 километр гарта лакха сигала гIолла дIаьха ухаш уьхш хургьа карда самолет. Сухал эвуьхл ца кхоачача лайнерийчул тIех хургбац цунца дIа-юха вигарах боаккха мах.

ТАСС фотохроника.
(Лохера сурт).

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ХОАМ

1965 ШЕРА ЮХЕБИСАЧА ЯЛХ БЕТТА ДIАХО ЯЗВАЛА ЙИШ я «СЕРДАЛО» ГАЗЕТА.

ГАЗЕТА ЯЗЛУ БУВЗАМА ХIАРА ОТДЕЛЕНЕ.

ХАННАХЬА ЯЗЛЕ. НОВКЪОСТИЙ, НАЬНА МЕТТАЛА АРАДУВЛАЧА «СЕРДАЛО» ГАЗЕТА.

ЛадувгIа

РАДИО:

6.30 — Юрта боахама болхлоцца передача (гIалгIай меттала). 6.45 — Ашараш. 7.10 — «Грозненский рабочий» «Комсомольское племяи» газетий обзор. 7.20 —Хоамаш. 7.40—Кьона тIехье яха передача (нохчий меттала). 7.55 — Передачай программа. 8.40 — «Сердало» газета оагIоп тIара. 8.50 — Ашараш. 10.00 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 16.10— Маготомаев Муслима дIоаьла итальянски яллеш. 16.35 — керда хоамаш (гIалгIай меттала). 16.45 — Литературни передача. «Сий» яха Боков Ахьмада дувцар (гIалгIай меттала). 17.05 — «Партийни лепара системе дешара шера итогаш хьаьтIадоагIаича шера — денхарашн» яха беседа. 17.20 — Ашараш. 17.30 — Керда хоамаш (эрзий меттала). 17.45 — «ГIаьли увзарах доала зе» яха беседа (нохчий меттала). 18.25 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.35 — РадиоладувгIархой заявкех оттадь концерт.

Хьажа

ТЕЛЕВИДЕНИ:

18.25 — Колхоза мишта новкъостал ду оаха. шиольникашта йола передача. 18.45 — «Со тIехьаГIа Марса тIа» яха фильм, 19.05 — Сатирически объектив яха журнал. 19.35 — «Хила саьнгIадалуш» яха концерт. 20.35 — Берашта дола мультфильм. 20.45 Операйн балетен оагIонан. 21.20 — «Иолата» яха художественни фильм.

Город Грозне, Тятова улицагIа, 65, вахача гр-нина Васильев Валерий Федоровича суде деннад город Грозне, Ленина улицагIа, 213, кв. 52, яха ший сесаг Васильева Ольга Ивановна ше йитарах дола дош.

Дош дувцарда город Грозне, Октябрьски района халкъа суде.

Город Грозне, Стари поселке, Центральни улицагIа 2/8 вахача гр-нина Задков Евгений Андреевича суде деннад город Грозне, 120 км. амбулаторе яха ший сесаг Задкова Галина Алексеевна ше йитарах дола дош.

Дош дувцарда гор. Грозне Старопромысловски района халкъа суде.

Город Грозне, Садовни улицагIа, 30, кв. 8 вахача гр-нина Серов Виктор Михайлович суде деннад город Грозне, Нови Катаама яхача поселке, Ялтински улицагIа, 4-а, кв. 13 яха ший сесаг Серова Раиса Ивановна ше йитарах дола дош.

Дош дувцарда город Грозне, Старопромысловски района халкъа суде.

Город Грозне, Горски улицагIа, 41, вахача гр-нина Новиков Михаил Ивановича суде деннад город Грозне, Спокойни улицагIа, 19 яха ший сесаг Новикова Лидия Тимофеевна ше йитарах дола дош.

Дош дувцарда город Грозне, Ленински района халкъа суде.

Город Грозне, Полежаева улицагIа, 7, кв. 52 яхача гр-нас Ковинчук Галина Ивановнас суде деннад город Грозне, Полежаева улицагIа, 7, кв. 52 вахача ший МараГIа Ковинчук Михаил Варфоломеевичагара ше хьаьлларах дола дош.

Дош дувцарда город Грозне, Ленински района халкъа суде.

РЕДАКЦIЕ АДРЕС: г. Грозный ЦIеча фронтовийн улица, 15. Телефонаш: редактора — 2-41-23; редактора зам. — 2-07-01; бехткъхьама секретара — 2-45-46; партийн махарех, промышленни, транспортдаьмех, письмой отделе — 2-25-72; корректорске — 2-09-20.

АДРЕС РЕДАКЦИЙ: г. Грозный, ул. Красных фронтовиков, 15. Телефоны: редактора — 2-41-23; зам. редактора — 2-07-01; ответственного секретаря — 2-45-46; отделов партийной жизни, промышленного, сельскохозяйственного и писем — 2-25-72; корректорской — 2-09-20.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революцие проспект 7/84.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

СФ053792. Заказ № 3567.